

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15006742	Concepción Arenal	Ferrol	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SEA	Seguridade e medio ambiente	CSSEA04	Química e saúde ambiental	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP1546	Sistemas de xestión ambiental	2023/2024	4	107	128

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	JOSÉ IGNACIO GONZÁLEZ MARTÍNEZ
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión equipo directivo

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desempeñar as funcións de planificación e programación, xestión, execución, calidade e protección ambiental.

As actividades que poden desempeñar os titulados neste ciclo formativo asociadas con este módulo serían :

- O control de parámetros ambientais.
- A proposta de medidas correctoras a problemas ambientais.
- O establecemento dun Sistema de Xestión Ambiental.

A protección do medio ambiente cobrou nos últimos anos un gran protagonismo e a implantación de sistemas de xestión da calidade e medioambiente converteuse nunha ferramenta que contribúe ao aumento da competitividade dunha organización no seu ámbito económico.

Así, na zona de influencia do centro educativo atópanse diversas organizacións que desenvolven a súa actividade neste ámbito.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)	Resultados de aprendizaxe				
					154600				
					RA1	RA2	RA3	RA4	RA5
1	Fundamentos e Conceptos de Calidade	Nesta unidade tratarase o concepto de calidade, a súa evolución e a súa estrutura nunha organización.	16	10	X	X			
2	Sistemas de xestión de calidade	Nesta unidade aplicarase o procedemento de aplicación dun sistema de xestión de calidade.	34	25	X	X			
3	Avaliación ambiental dunha organización	Nesta unidade estudarase a importancia da protección do medio ambiente e técnicas de xestión ambiental.	20	15	X		X		
4	Sistema de xestión ambiental	Nesta unidade aplicarase as normas de implantación dun sistema de xestión ambiental nunha organización	26	20		X		X	
5	Prevenção de riscos de protección ambiental	Nesta unidade estudarase os conceptos básicos de prevención de riscos e normativa aplicable.	32	30	X	X			X
Total:			128						

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Fundamentos e Conceptos de Calidade	16

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Identifica os elementos dun sistema de xestión de calidade presentes na organización e analiza a súa estrutura, aplicando os procedementos establecidos	NO
RA2 - Elabora procedementos normalizados de traballo da organización, tendo en conta a relación entre as actividades que cumpra realizar e a normativa de aplicación	NO

4.1.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Definir o concepto de calidade ó longo do tempo. 1.2 Describir a estrutura organizativa da calidade nunha organización. 1.3 Coñecer a infraestrutura da Calidade. 1.4 Valorar a importancia que ten a calidade como factor competitivo da organización.	1	Concepto e evolución da calidade	5,0
2.1 Describir en que consiste un sistema integrado de xestión. 2.2 Analizar as vantaxas e dificultades na implantación dun sistema integrado de xestión.	2	Sistema integrado de xestión	3,0
3.1 Aplicar diferentes ferramentas de calidade. 3.2 Identificar solucións a partir do resultado obtido ó aplicar ferramentas de calidade.	3	Ferramentas da calidade	8,0
TOTAL			16

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA1.1 Descríbense os sistemas de xestión ambiental, calidade e prevención de riscos laborais	• PE.1 - Proba escrita	S	15
CA1.2 Identifícanse as normas ambientais, de calidade e de prevención de riscos laborais aplicables na organización	• PE.2 - Proba escrita	S	10
CA1.3 Diferenciáronse os termos de normalización, certificación e acreditación	• PE.3 - Proba escrita	S	15
CA1.4 Valoráronse as vantaxes da normalización e da certificación de calidade	• PE.4 - Proba escrita	S	10
CA1.5 Caracterizouse un sistema integrado de xestión	• PE.5 - Proba escrita	S	15
CA1.6 Relaciónáronse os elementos do sistema de calidade coa actividade da organización	• OU.1 - Traballo na aula	S	10
CA1.10 Relacionouse o sistema de xestión de calidade co cumprimento da competencia técnica	• LC.1 - Tarefa	S	15

Cráterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.10 Utilizáronse métodos de xestión da información e da documentación xerada	<ul style="list-style-type: none"> LC.2 - Tarefa 	S	10
TOTAL			100

4.1.e) Contidos

Contidos
<p>Sistemas de xestión ambiental, calidade e prevención de riscos laborais.</p> <p>Normalización, certificación e acreditación.</p> <p>Sistemas integrados de xestión. Características. Beneficios e inconvenientes da integración. Principios da xestión integral.</p> <p>Acreditación de laboratorios. Normativa.</p> <p>Métodos de xestión da información e da documentación. Programas informáticos.</p> <p>Cráterios e métodos de control de calidade.</p> <p>Informes. Técnicas de elaboración. Presentación de resultados.</p> <p>Terminoloxía técnico-científica.</p>

4.1.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Concepto e evolución da calidade - Definición de calidade, estudo da súa evolución e descrición da estrutura en torno á mesma.	<ul style="list-style-type: none"> Exposición dos contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> Realización de tarefas relativas aos contidos teóricos. 	<ul style="list-style-type: none"> Aprendizaxe do concepto de calidade e a súa evolución. 	<ul style="list-style-type: none"> Ordenador, proxeutor. 	<ul style="list-style-type: none"> OU.1 - Traballo na aula PE.3 - Proba escrita PE.4 - Proba escrita 	5,0
Sistema integrado de xestión - Descrición e análise da necesidade de implantar un sistema integrado de xestión	<ul style="list-style-type: none"> Explicación dos contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> Participación na explicación respondendo ás cuestións plantexadas. 	<ul style="list-style-type: none"> Cofecemento das vantaxas dun sistema integrado de xestión e en qué consiste. 	<ul style="list-style-type: none"> Ordenador e proxeutor. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - Proba escrita PE.5 - Proba escrita 	3,0
Ferramentas da calidade - Aplicación de ferramentas para a toma de decisións respecto á calidade	<ul style="list-style-type: none"> Presentación das ferramentas de calidade indicando cómo empregalas. Proposta dunha actividade de emprego das ferramentas de calidade. 	<ul style="list-style-type: none"> Seguimento dos pasos que realiza o profesor para aplicar cada unha das ferramentas. Realización das tarefas aplicando as ferramentas de calidade. 	<ul style="list-style-type: none"> Aprendizaxe da aplicación dalgunhas das ferramentas de calidade. 	<ul style="list-style-type: none"> Aula de informática. 	<ul style="list-style-type: none"> LC.1 - Tarefa LC.2 - Tarefa 	8,0
TOTAL						16,0

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Sistemas de xestión de calidade	34

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Identifica os elementos dun sistema de xestión de calidade presentes na organización e analiza a súa estrutura, aplicando os procedementos establecidos	NO
RA2 - Elabora procedementos normalizados de traballo da organización, tendo en conta a relación entre as actividades que cumpra realizar e a normativa de aplicación	NO

4.2.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Describir a documentación dun sistema de calidade.	1	Documentación dun sistema de calidade.	10,0
2.1 Identificar os tipos de auditoría do sistema de calidade.	2	Auditorías de calidade	8,0
2.2 Describir as etapas dunha auditoría do sistema de calidade.			
3.1 Coñecer a familia de normas ISO 9000	3	Normativa do sistema de xestión de calidade	16,0
3.2 Identificar os requisitos establecidos na norma de calidade.			
3.3 Describir os recursos materiais e humanos implicados no sistema de xestión de calidade.			
3.4 Elaborar a documentación dun sistema de calidade empregando a terminoloxía axeitada.			
TOTAL			34

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exigibles	Peso cualificación (%)
CA1.7 Caracterizáronse os documentos empregados nun sistema de xestión de calidade	• LC.1 - Tarefa	S	10
CA1.8 Enumeráronse os procedementos da actividade da organización	• LC.2 - Tarefa	S	10
CA1.9 Identificáronse os tipos de auditoría e relacionáronse coa avaliación da calidade	• PE.1 - Proba escrita	S	10
CA2.1 Selecionouse para cada actividade a información científico-técnica e a normativa relacionada	• LC.3 - Tarefa	S	5
CA2.2 Identificáronse os criterios de calidade establecidos nos procedementos normalizados de traballo	• LC.4 - Tarefa	S	10
CA2.3 Incluíronse os requisitos establecidos nas normas de calidade de certificación e/ou acreditación	• LC.5 - Tarefa	S	10
CA2.4 Enumeráronse as necesidades de recursos humanos e materiais para cada actividade da organización	• LC.6 - Tarefa	S	5
CA2.6 Deseñáronse os procedementos normalizados de traballo para cada actividade	• LC.7 - Tarefa	S	10
CA2.7 Redactáronse os procedementos normalizados de traballo para cada actividade	• LC.8 - Tarefa	S	10

Craterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.9 Utilízouse a terminoloxía técnico-científica na documentación elaborada	<ul style="list-style-type: none"> LC.9 - Tarefa 	S	10
CA2.10 Utilizáronse métodos de xestión da información e da documentación xerada	<ul style="list-style-type: none"> LC.10 - Tarefa 	S	10
TOTAL			100

4.2.e) Contidos

Contidos
Normas dos sistemas de xestión. Funcións das persoas responsables. Manuais e sistemas de calidade. Documentos dos sistemas de calidade. Auditorías. Avaliación da calidade. Actividades da organización. Métodos de xestión da información e da documentación. Programas informáticos. Información científico-técnica e normativa relacionada para cada actividade. Criterios e métodos de control de calidade. Recursos materiais e humanos. Procedementos normalizados de traballo (PNT). Deseño. Informes. Técnicas de elaboración. Presentación de resultados. Terminoloxía técnico-científica.

4.2.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Documentación dun sistema de calidade. - Descrición da documentación que conforma o sistema de calidade da organización.	<ul style="list-style-type: none"> Explicación da documentación necesaria que menciona a norma ISO 9001:2015 para implantar un sistema de xestión da calidade. 	<ul style="list-style-type: none"> Realización de tarefas de identificación de exemplos de documentación dun sistema de xestión de calidade. 	<ul style="list-style-type: none"> Cofecemento da necesidade de documentación dun sistema de xestión de calidade. 	<ul style="list-style-type: none"> Ordenador e proxelector. 	<ul style="list-style-type: none"> LC.1 - Tarefa LC.2 - Tarefa LC.3 - Tarefa LC.4 - Tarefa LC.8 - Tarefa 	10,0
Auditorías de calidade - Definición de auditoría, tipos e o seu procedemento de realización.	<ul style="list-style-type: none"> Explicación dos contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> Realización dun cuestionario sobre os tipos e etapas dunha auditoría. 	<ul style="list-style-type: none"> Cofecemento dos tipos e etapas dunha auditoría. 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - Proba escrita 	8,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Normativa do sistema de xestión de calidade - Aplicación da norma ISO 9001:2015 a un exemplo práctico.	<ul style="list-style-type: none"> Guía para a elaboración dalgunha documentación que integra un sistema de xestión de calidade. 	<ul style="list-style-type: none"> Elaboración da documentación do sistema de xestión de calidade dunha organización eleixida. 	<ul style="list-style-type: none"> Implantación dun sistema de xestión de calidade. 	<ul style="list-style-type: none"> Aula de informática. 	<ul style="list-style-type: none"> LC.3 - Tarefa LC.4 - Tarefa LC.5 - Tarefa LC.6 - Tarefa LC.7 - Tarefa LC.8 - Tarefa LC.9 - Tarefa LC.10 - Tarefa 	16,0
TOTAL						34,0

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Avaliación ambiental dunha organización	20

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Identifica os elementos dun sistema de xestión de calidade presentes na organización e analiza a súa estrutura, aplicando os procedementos establecidos	NO
RA3 - Identifica os aspectos e os impactos ambientais derivados dunha actividade, comproba o cumprimento da normativa e propón, de ser o caso, actuacións correctoras	SI

4.3.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Definir o concepto de medio ambiente e describir os seus compoñentes	1	O medio ambiente	5,0
1.2 Analizar os recursos ambientais			
1.3 Identificar os problemas ambientais			
2.1 Enumerar técnicas ambientais dispoñibles	2	Técnicas de xestión ambiental	15,0
2.2 Identificar aspectos ambientais			
2.3 Avaliar aspectos ambientais			
TOTAL			20

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exigibles	Peso cualificación (%)
CA1.2 Identifícanse as normas ambientais, de calidade e de prevención de riscos laborais aplicables na organización	• PE.1 - Proba escrita	S	5
CA3.1 Identifícase a normativa de aplicación a un determinado proceso produtivo ou a unha actividade	• PE.2 - Proba escrita	S	5
CA3.2 Caracterizáronse as principais ferramentas de xestión ambiental na empresa	• PE.3 - Proba escrita	S	10
CA3.3 Identifícanse os procedementos de avaliación ambiental	• PE.4 - Proba escrita	S	10
CA3.4 Diferenciouse entre un aspecto e un impacto ambiental xerados nunha actividade, nun produto ou nun servizo	• PE.5 - Proba escrita	S	10
CA3.5 Identifícanse os aspectos e os impactos ambientais xerados nunha actividade industrial e nunha actividade de prestación de servizos	• LC.1 - Tarefa	S	10
CA3.6 Valoráronse os aspectos e os impactos ambientais, seguindo criterios establecidos	• LC.2 - Tarefa	S	10
CA3.7 Déuselles prioridade aos aspectos e aos impactos ambientais, e salientáronse os que resulten máis significativos	• LC.3 - Tarefa	S	10
CA3.8 Propuxéronse medidas correctoras para os aspectos máis significativos	• LC.4 - Tarefa	S	10
CA3.9 Propuxéronse adaptacións por cambios no proceso produtivo	• LC.5 - Tarefa	S	10

Cráterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA3.10 Comparáronse os aspectos ambientais avaliados cos resultados obtidos en períodos anteriores	<ul style="list-style-type: none"> LC.6 - Tarefa 	S	5
CA3.11 Xustificouse a mellora ambiental da organización ao longo do tempo	<ul style="list-style-type: none"> LC.7 - Tarefa 	S	5
TOTAL			100

4.3.e) Contidos

Contidos
Terminoloxía técnico-científica. Ambiente. A empresa ante o ambiente. Metodoloxías de valoración de aspectos e impactos ambientais. Establecemento do nivel de relevancia de aspectos ambientais. Medidas correctoras. Adaptacións por cambios no proceso produtivo. Actualización periódica dos aspectos ambientais da organización. Responsabilidade social e desenvolvemento sustentable. Fontes lexisladoras en materia ambiental. Principios xerais do dereito ambiental. Normativa de aplicación a un determinado proceso produtivo ou a unha actividade. Xerarquía normativa. Ferramentas de xestión ambiental. Avaliación ambiental. Procedementos. Aspecto e impacto ambientais dunha actividade, dun produto ou dun servizo. Metodoloxías de identificación de aspectos e impactos ambientais

4.3.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
O medio ambiente - Definir conceptos básicos relacionados co medio ambiente, análise dos recursos e problemas ambientais actuais.	<ul style="list-style-type: none"> Explicación da relación empresa medio ambiente. 	<ul style="list-style-type: none"> Participación activa na exposición do profesor. Apoio na búsqueda da normativa ambiental aplicable. Realización esquema das fontes de normativa ambiental. 	<ul style="list-style-type: none"> Cofecemento da relación empresa-medio ambiente e a normativa ambiental aplicable. 	<ul style="list-style-type: none"> Aula informática. Ordenador e proxector. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.2 - Proba escrita PE.4 - Proba escrita 	5,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Técnicas de xestión ambiental - Definición de aspecto ambiental e aplicación de métodos para a súa identificación e avaliación.	<ul style="list-style-type: none"> Explicación das ferramentas de avaliación ambiental. 	<ul style="list-style-type: none"> Realización de casos prácticos de aplicacións das ferramentas de avaliación ambiental. 	<ul style="list-style-type: none"> Aprendizaxe das ferramentas de avaliación ambiental 	<ul style="list-style-type: none"> Aula informática. Ordenador e proxector. 	<ul style="list-style-type: none"> LC.1 - Tarefa LC.2 - Tarefa LC.3 - Tarefa LC.4 - Tarefa LC.5 - Tarefa LC.6 - Tarefa LC.7 - Tarefa PE.3 - Proba escrita PE.5 - Proba escrita 	15,0
TOTAL						20,0

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Sistema de xestión ambiental	26

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Elabora procedementos normalizados de traballo da organización, tendo en conta a relación entre as actividades que cumpra realizar e a normativa de aplicación	NO
RA4 - Aplica un Sistema de Xestión Ambiental (SXA) e elabora a documentación establecida mediante programas informáticos específicos	SI

4.4.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Recoñecer a importancia de implantar un sistema de xestión ambiental nunha organización 1.2 Describir as dúas alternativas posibles para implantar un sistema de xestión ambiental	1	Sistema xestión ambiental	4,0
2.1 Definir conceptos básicos relacionados cunha auditoría ambiental 2.2 Describir a metodoloxía para levar a cabo unha auditoría ambiental	2	Auditorías ambientais	6,0
3.1 Identificar e describir a documentación que conforma un sistema de xestión ambiental dunha organización 3.2 Elaborar a documentación dun Sistema de Xestión Ambiental dunha organización	3	Implantación dun Sistema de Xestión Ambiental	16,0
TOTAL			26

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exigibles	Peso cualificación (%)
CA2.1 Seleccionouse para cada actividade a información científico-técnica e a normativa relacionada	• LC.1 - Tarefa	S	5
CA2.8 Elaboráronse os informes e os rexistros ambientais	• LC.2 - Tarefa	S	10
CA2.9 Utilizouse a terminoloxía técnico-científica na documentación elaborada	• LC.3 - Tarefa	S	5
CA2.10 Utilizáronse métodos de xestión da información e da documentación xerada	• LC.4 - Tarefa	S	5
CA4.1 Identificáronse as funcións e as responsabilidades na organización para unha correcta implantación do SXA	• LC.5 - Tarefa	S	5
CA4.2 Describiuse o funcionamento do SXA para colaborar na súa difusión	• PE.1 - Proba escrita	S	5
CA4.3 Elaboráronse os materiais e os medios necesarios para realizar labores de información e formación	• LC.6 - Tarefa	S	5
CA4.4 Identificáronse os aspectos ambientais ligados á actividade da organización incluídos no SXA	• LC.7 - Tarefa	S	10
CA4.5 Identificáronse as actividades desenvolvidas pola organización que contribúen a controlar os aspectos ambientais significativos	• LC.8 - Tarefa	S	10
CA4.6 Elaboráronse os documentos do SXA seguindo as directrices establecidas na organización	• LC.9 - Tarefa	S	10

Cráterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA4.7 Elaboráronse os informes ambientais e de revisión do SXA establecidos	• LC.10 - Tarefa	S	5
CA4.8 Describiuse o procedemento de auditoría do SXA	• PE.2 - Proba escrita	S	10
CA4.9 Rexistráronse as non-conformidades detectadas seguindo metodoloxías definidas	• LC.11 - Tarefa	S	5
CA4.10 Utilizáronse as funcións dos programas informáticos específicos nos procesos de elaboración e xestión de documentos do SXA	• LC.12 - Tarefa	S	10
TOTAL			100

4.4.e) Contidos

Contidos
<p>Normas dos sistemas de xestión. Funcións das persoas responsables.</p> <p>Actividades da organización.</p> <p>Métodos de xestión da información e da documentación. Programas informáticos.</p> <p>Información científico-técnica e normativa relacionada para cada actividade.</p> <p>Recursos materiais e humanos.</p> <p>Procedementos normalizados de traballo (PNT). Deseño.</p> <p>Rexistros ambientais. Características.</p> <p>Informes. Técnicas de elaboración. Presentación de resultados.</p> <p>Terminoloxía técnico-científica.</p> <p>Sistemas de xestión ambiental.</p> <p>Informes ambientais. Técnicas de elaboración.</p> <p>Auditorías ambientais. Etapas. Metodoloxía.</p> <p>Non-conformidades. Accións correctivas e accións preventivas.</p> <p>Programas informáticos para a elaboración e xestión de documentos do SXA.</p> <p>Organigrama. Funcións e responsabilidades do persoal.</p> <p>Etapas para a implantación, o desenvolvemento e o mantemento dun SXA.</p> <p>Obxectivos e alcance dos sistemas de xestión ambiental.</p> <p>Plans de información e formación do SXA. Métodos de elaboración.</p> <p>Aspectos ambientais incluídos no SXA. Identificación e control.</p> <p>Manual de xestión.</p> <p>Procedementos xerais do SXA. Instrucións. Rexistros. Técnicas de elaboración.</p> <p>Programa de xestión ambiental. Características. Técnicas de elaboración.</p>

4.4.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Sistema xestión ambiental - Análise dos beneficios de implantar un sistema de xestión ambiental e comparar a súa implantación segundo ISO 14001 ou Regulamento EMAS.	<ul style="list-style-type: none"> • Descrición dun sistema de xestión ambiental: normativa e análise das vantaxas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participación activa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecemento dun sistema de xestión ambiental e normas a empregar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ordenador e proxección. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.5 - Tarefa • LC.7 - Tarefa • LC.8 - Tarefa • PE.1 - Proba escrita 	4,0
Auditorías ambientais - Definir conceptos básicos, tales como auditoría, auditor, tipos de auditorías. E coñecemento da metodoloxía dunha auditoría ambiental.	<ul style="list-style-type: none"> • Explicación das etapas dunha auditoría ambiental. 	<ul style="list-style-type: none"> • Resolución cuestións sobre os contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprendizaxe do procedemento a seguir nunha auditoría ambiental 	<ul style="list-style-type: none"> • Ordenador e proxección. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.11 - Tarefa • PE.2 - Proba escrita 	6,0
Implantación dun Sistema de Xestión Ambiental - Aplicación a un caso práctico a implantación dun sistema de xestión ambiental	<ul style="list-style-type: none"> • Explicación da documentación dun sistema de xestión ambiental e apoio na súa elaboración. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaboración da documentación para implantación dun sistema de xestión ambiental nunha organización. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprendizaxe na elaboración da documentación que integra un sistema de xestión ambiental. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aula de informática. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.1 - Tarefa • LC.2 - Tarefa • LC.3 - Tarefa • LC.4 - Tarefa • LC.6 - Tarefa • LC.9 - Tarefa • LC.10 - Tarefa • LC.12 - Tarefa 	16,0
TOTAL						26,0

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Prevención de riscos de protección ambiental	32

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Identifica os elementos dun sistema de xestión de calidade presentes na organización e analiza a súa estrutura, aplicando os procedementos establecidos	NO
RA2 - Elabora procedementos normalizados de traballo da organización, tendo en conta a relación entre as actividades que cumpra realizar e a normativa de aplicación	NO
RA5 - Aplica as normas de prevención de riscos laborais e de protección ambiental, e identifica os riscos, as medidas e os equipamentos para os previr	SI

4.5.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Coñecer os conceptos básicos relacionados coa seguridade e saúde no traballo 1.2 Identificar a normativa básica de aplicación en España en materia de prevención de riscos laborais 1.3 Identificar os tipos de riscos existentes e a súa perigosidade (manipulación de materiais, produtos, equipos e instrumental). 1.4 Identificar as causas máis frecuentes de accidentes na manipulación de materiais, produtos, equipos e instrumental.	1	Seguridade e saúde no traballo	10,0
2.1 Enumerar os sistemas de control de riscos na protección individual e colectiva 2.2 Describir medidas e técnicas para a prevención de accidentes 2.3 Identificar situacións de emerxencia 2.4 Diferenciar plan de autoprotección de plan de emerxencia 2.5 Describir os protocolos de actuación ante incidentes e accidentes 2.6 Realizar as operacións no laboratorio cumprindo a normativa de riscos laborais.	2	Prevención	14,0
3.1 Identificar e clasificar os residuos xerados en diferentes actividades. 3.2 Manexar a normativa de protección ambiental 3.3 Realizar as operacións no laboratorio cumprindo a normativa de protección ambiental.	3	Protección ambiental	8,0
TOTAL			32

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA1.2 Identifícanse as normas ambientais, de calidade e de prevención de riscos laborais aplicables na organización	• PE.1 - Proba escrita	S	10
CA2.5 Interpretáronse instrucións e fichas de seguridade para a prevención de riscos	• LC.1 - Traballo na aula.	S	10

Critérios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exigibles	Peso cualificación (%)
CA5.1 Identifícouse a normativa de prevención de riscos laborais e de protección ambiental de aplicación	• PE.2 - Proba escrita	S	10
CA5.2 Identifícanse os riscos asociados ás actividades e a súa perigosidade	• LC.2 - Traballo de investigación	S	10
CA5.3 Identifícanse as causas máis frecuentes de accidentes asociados ás actividades	• PE.3 - Proba escrita	S	10
CA5.4 Descríbense as medidas de seguridade e de protección persoal e colectiva que cumpra adoptar na execución das actividades	• PE.4 - Proba escrita	S	10
CA5.5 Valorouse a orde e a limpeza das instalacións e dos equipamentos como primeiro factor de prevención de riscos	• LC.3 - Traballo de investigación	S	10
CA5.6 Clasifícanse os residuos xerados para a súa retirada selectiva	• LC.4 - Traballo de investigación.	S	10
CA5.7 Cumpríuse a normativa de prevención de riscos laborais e de protección ambiental nas operacións realizadas	• LC.5 - Traballo de investigación	S	10
CA5.8 Descríbense os protocolos de actuación ante incidentes e accidentes con repercusión ambiental, segundo o plan de emerxencia implantado	• LC.6 - Traballo de investigación	S	10
TOTAL			100

4.5.e) Contidos

Contidos
Interpretación de instrucións para a prevención de riscos. Fichas de seguridade. Terminoloxía técnico-científica. Normativa de prevención de riscos laborais. Principios de acción preventiva. Normativa de protección ambiental. Factores físicos, químicos e biolóxicos no contorno de traballo. Riscos persoais e ambientais asociados ás actividades. Medidas de prevención. Principais causas de accidentes. Seguridade na execución das actividades. Medidas de protección persoal e colectiva. Orde e limpeza das instalacións e dos equipamentos. Xestión de residuos. Plan de autoprotección e plans de emerxencia. Categorías de accidentes e criterios de activación do plan de emerxencia. Protocolos de actuación.

4.5.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Seguridade e saúde no traballo	<ul style="list-style-type: none"> Explicación de conceptos xerais sobre seguridade e riscos laborais e lexislación aplicable. 	<ul style="list-style-type: none"> Resolución de cuestións sobre os contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> Aprendizaxe de conceptos básicos relacionados coa seguridade laboral e normativa aplicable. 	<ul style="list-style-type: none"> Ordenador e proxector. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.2 - Proba escrita 	10,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Prevención	<ul style="list-style-type: none"> • Explicación dos métodos para avaliar riscos. • Explicación de causas de accidentes e medidas de protección. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaboración dun informe de avaliación de riscos nun posto de traballo. • Participación activa na exposición. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identificación correcta dos riscos asociados a un posto de traballo e medidas de protección. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ordenador e proxector. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.1 - Traballo na aula. • LC.2 - Traballo de investigación • LC.3 - Traballo de investigación • PE.3 - Proba escrita • PE.4 - Proba escrita 	14,0
Protección ambiental	<ul style="list-style-type: none"> • Explicación dos contidos sobre xestión de residuos e actuacións ante casos de accidentes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Resolución de supostos prácticos sobre os contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Xestión correcta dos residuos e actuación correcta ante accidentes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aula informática. Ordenador e proxector. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.4 - Traballo de investigación. • LC.5 - Traballo de investigación • LC.6 - Traballo de investigación 	8,0
TOTAL						32,0

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

A avaliación será continua, prevéndose ó longo do curso dúas avaliacións ordinarias: unha en decembro e outra en marzo, cunha avaliación extraordinaria en xuño.

As cualificacións trimestrais e final do módulo obteranse aplicando os seguintes CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN:

-PE1: Cuestionario con preguntas tipo test (con penalización por mal respondidas) e/ou de relacionar e/ou de resposta curta e/ou de verdadeiro/falso e/ou casos prácticos que contemplan os coñecementos dos CA..... 80%.

-PE2: Tarefas/traballos de aula.....20%.

A nota final de cada avaliación trimestral (NAVL) obterase segundo a media aritmética das cualificacións numéricas obtidas en cada un dos parciais, tendo que estar estes superados, e en base á seguinte expresión:

$$NAVL = 0,80 * PE1 + 0,20 * PE2$$

Nas probas teóricas, teórico-prácticas, así como nas tarefas/traballos de aula valorarase o dominio dos contidos, a expresión escrita, a claridade e o rigor das explicacións, a capacidade de síntese, as faltas de ortografía e as faltas de puntuación.

Se durante unha avaliación non se realizan tarefas/traballos de aula (PE2), a porcentaxe correspondente ao devandito instrumento de avaliación pasará a adscribirse á proba escrita PE1 (cuestionario).

No caso de que haxa máis dun exame e/ou máis dunha tarefa por avaliación, a puntuación correspondente a cada instrumento de avaliación consistirá nunha media aritmética das puntuacións parciais en cada caso.

As tarefas non entregadas ou entregadas fóra do prazo previamente acordado co alumnado, serán puntuadas cun cero (0) de cara á nota media da avaliación correspondente. As tarefas poderán entregarse en man ou a través da aula virtual do centro educativo.

Cada alumno será cualificado atendendo aos criterios e instrumentos antes sinalados, cunha nota numérica de 1 a 10, sen decimais. Se o primeiro decimal é inferior a 5, a nota redondéase á baixa. Pola contra, se é superior a 5, redondéase á alta. En caso de que o primeiro decimal sexa igual a 5, de cara o redondeo á alta ou á baixa teranse en conta outros aspectos, como a atitude do/a alumno/a ao longo do desenvolvemento da UD, as súas achegas e participación, etc. A non realización das probas motiva unha cualificación de 0 e a non superación da avaliación correspondente. Considérase aprobado ou superada a avaliación se supera os mínimos exigidos e obtén unha cualificación igual ou superior a 5 sobre 10 para o conxunto dos instrumentos de avaliación anteriormente citados (PE1 + PE2).

-Cualificación final

Para superar o módulo será necesario ter superadas as dúas avaliacións parciais (decembro e marzo), resultando a nota final do módulo a media aritmética das notas obtidas en cada unha destas ou, de ser o caso, na recuperación. Considérase aprobado ou superado o módulo se supera os mínimos exigidos e obtén unha cualificación final igual ou superior a 5 sobre 10 (sobre 10).

Poderase subir a nota, ata 1 pto., a aqueles/as alumnos/as que, pola súa traxectoria ao longo do curso sexan candidatos/as a unha mellora na nota final. Así mesmo, poderase restar a ata 1 pto. ao alumno/a que ao longo do curso manifestase repetitivamente actitudes consideradas como negativas polo docente (uso de mobil na aula, escaso interese na participación nas actividades rutinarias da aula, faltas de comportamento...). Todos estes feitos serán expostos debidamente polo docente ao comezo do curso.

Por outra banda, se se dera o caso de detectar a algún alumno/a incumprindo as normativas establecidas para cada proba avaliativa (asistir sen os materiais correspondentes para o seu desenvolvemento, uso indebido de móbiles ou outros dispositivos electrónicos, comprobación de que se copiou, etc), tal e como se comunicou ao inicio do curso e ao longo do mesmo, levará aparelado a non superación da proba e, de ser o caso, da avaliación trimestral, e a obriga de superar o proceso na convocatoria extraordinaria de xuño. No caso de reincidencia, poñeríase o feito en coñecemento da dirección do centro, que actuaría segundo as Normas Básicas de Organización, Funcionamento e Convivencia do IES Concepción Arenal.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Cómpre deixar claro desde un comezo, que a recuperación non debe entenderse tan só como un exame de recuperación, senón como un proceso, como unha actividade de recuperación. É unha parte máis do proceso de ensino-aprendizaxe, e iníciase en canto se detecta a deficiencia no/a alumno/a, no seguimento da súa evolución, realizando con el/ela actividades complementarias de reforzo e apoiando aqueles puntos donde ten dificultades.

DESENVOLVEMENTO DO PROCESO

-Alumnado que non supera algunha das probas parciais:

Na eventualidade de que o alumno/a non superase os contidos dunha determinada avaliación, á volta da mesma realizarase unha proba escrita (PE1) de recuperación con preguntas de tipo test e/ou de relacionar e/ou de resposta curta e/ou de verdadeiro/falso e/ou casos prácticos relativos ás unidades do programa. Dita proba realizarase ao longo do primeiro mes do seguinte trimestre e presentará as mesmas características e cualificarase da mesma maneira que as probas escritas realizadas durante o trimestre. Por outra banda, se durante o trimestre foron realizadas tarefas puntuables (PE2) por parte do alumnado, estas tamén serán tomadas en consideración, tendo en conta o peso adscrito a estas (20% da nota total da avaliación). En caso de non se realizaren tarefas de aula durante a avaliación a recuperar, esta porcentaxe atribuirase á proba escrita (PE1) realizada na recuperación. En definitiva, para cualificar ó alumno nas probas de recuperación aplicaranse os seguintes criterios de cualificación e os instrumentos de avaliación que seguen:

-PE1: Cuestionario con preguntas tipo test (con penalización por mal respondidas) e/ou de relacionar e/ou de resposta curta e/ou de verdadeiro/falso e/ou casos prácticos que contemplan os coñecementos dos CA: 80%.

-PE2: Tarefas/traballos de aula: 20%. En caso de non se realizaren tarefas de aula durante a avaliación a recuperar, esta porcentaxe atribuirase á PE1.

Unha vez realizada dita proba, o alumno/a poderá acadar a condición de recuperado/a ou de non recuperado/a. Desta proba derivarase de forma directa a nota que lle corresponde ao alumno no trimestre.

Antes de cada proba de recuperación estableceranse unha serie de actividades orientadas a axudar ao alumnado no proceso de recuperación, e que estarán relacionadas coas capacidades terminais elementais (entendidas estas como expresión dos resultados que deben ser alcanzados polos alumnos e alumnas no proceso de ensino-aprendizaxe) e cos contidos básicos non adquiridos. Repasaranse os contidos e resolveranse todas as posibles dúbidas que puideran ter os alumnos/as de forma individualizada nas sesións de titoría marcadas para tal efecto. Ademais, tamén poderán deseñarse tarefas a desenvolver polo/a alumno/a nas súas horas libres e controis semanais mediante proba escrita ou oral para verificar o progreso, traballo e comprensión do alumno/a. Finalmente, informarase coa debida antelación da data e hora de cada unha das probas de recuperación trimestral.

-Alumnado que non superase o módulo no período ordinario:

Por outra banda, e seguindo o indicado no Artigo 29.2 da ORDE do 12 de xullo de 2011 pola que se regulan o desenvolvemento, a avaliación e a acreditación académica do alumnado das ensinanzas de formación profesional inicial, aqueles alumnos/as que non conseguisen superar algunha, ou ningunha, das avaliacións ordinarias e as correspondentes actividades de recuperación sinaladas no parágrafo anterior, poderán presentarse, antes da avaliación final, a unha proba final para tratar de recuperar as avaliacións non superadas. Esta proba de recuperación final terá as mesmas características e cualificarase da mesma maneira que o indicado anteriormente. Por outra banda, cómpre indicar que esta proba final é especialmente relevante en segundo curso do ciclo formativo, xa que o alumnado que teña módulos pendentes de primeiro e/ou segundo curso non pode acceder á FCT no período ordinario.

Unido ao comentado no parágrafo anterior, para este alumnado con partes pendentes logo de realizada a segunda avaliación parcial elaborárase un informe de avaliación individualizado (IAI) onde se indicarán as partes do módulo que debe superar, e que servirá de base para o deseño das correspondentes actividades de recuperación. O IAI será elaborado polo titor ou a titora en colaboración co resto do equipo docente, e nel consignarase a información que resulte necesaria para a continuidade do proceso de aprendizaxe do alumno ou da alumna.

En calquera caso, a cualificación definitiva do módulo farase efectiva na avaliación final de módulos de segundo curso.

-Alumnado que repite módulo:

Este alumnado deberá cursar o módulo nas mesmas condicións que o alumnado que o cursa por primeira vez.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Segundo o exposto na Resolución do 7 de xullo de 2023, da Dirección Xeral de Formación Profesional, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento das ensinanzas de formación profesional do sistema educativo no curso 2023-2024, o alumnado que perdera o dereito á avaliación continua (PD) por ter superado o 10% das faltas de asistencia de xeito non xustificadas (no presente MP: 10.7 horas ou 12.8 sesións), poderá presentarse a unha única proba extraordinaria previa á avaliación final do módulo (vid. artigo 25.5 da Orde do 12 de xullo de 2011 para avaliar a adquisición dos resultados de aprendizaxe). Dita proba celebrarase no mes de xuño e abranguerá os contidos desenvolvidos ao longo do curso. A data da proba será publicada no taboleiro de anuncios do centro educativo. Constará dunha batería de preguntas tipo test (con penalización por mal respondidas) e/ou de relacionar e/ou de resposta curta e/ou de verdadeiro/falso e/ou casos prácticos. Considerarase

superado o módulo se a cualificación obtida é igual ou superior a 5.

Con todo, o alumno con PD poderá asistir a clase e realizar as actividades programadas (sempre que non impliquen algún tipo de risco para si mesmos, para o resto do grupo ou para as instalacións), de modo que poida obter a formación adecuada que lle permita superar dita proba, aínda que ese traballo non se terá en conta ao non poder aplicar os criterios de avaliación continua. Ademais, o alumnado con PD terá dereito a asistir aos exames ordinarios (se procede) e ás actividades de recuperación previstas para este módulo, se ben non será avaliado nas convocatorias ordinarias.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Durante o curso, o cumprimento da programación será avaliado de forma continua a través da aplicación informática implantada para tal fin, e adoptaranse as medidas que se consideren necesarias para corrixir as desviacións se as houberse. Este proceso avaliativo realizarase paralelamente á posta en práctica da programación, imprimíndolle así un carácter formativo que permita a súa modificación no momento en que se detecte a necesidade de adaptarse á realidade da aula. Este seguimento será supervisado pola xefatura de departamento, segundo indica o procedemento.

En cada sesión de avaliación estudaranse os seguintes puntos:

- Se a temporalización foi a adecuada en función das características e necesidades do alumnado.
- Se os alumnos e alumnas tiveron dificultades nas tarefas de aprendizaxe dos diferentes contidos.

A vista destes datos introducíranse os cambios necesarios para que o alumnado acade os obxectivos previstos, se é posible ao longo do propio curso. Se pola contra non é posible implementar estes cambios ao longo do curso, serán datos a ter conta de cara o vindeiro curso académico.

AVALIACIÓN FINAL DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Tralo remate do curso, procederase a realizar unha avaliación final sumativa na que se valore o axuste de todos os elementos curriculares propostos nesta programación didáctica, e na que se anotarán todas as incidencias que tiveron lugar ao longo do mesmo e se analizarán as propostas de mellora que serán incluídas no vindeiro curso. Nesta avaliación final anotarase as observacións nun documento que recolla os apartados da programación: ámbito produtivo, desenvolvemento, temporalización, avaliación, metodoloxía, temas transversais, necesidades educativas, sistema extraordinario de avaliación, sistema de recuperación. Especificarase en cada apartado aquelas modificacións que resulten oportunas. Ademais, e de cara á avaliación da práctica docente, terase en conta: a análise persoal e con sentido crítico da marcha do curso e dos resultados académicos obtidos polos alumnos, os datos sobre asistencia e participación, e a valoración anónima do alumnado sobre o desenvolvemento do módulo.

A fin de establecer unha avaliación plena de todo o proceso, avaliaranse tamén os seguintes indicadores: axuste de obxectivos, contidos, criterios de avaliación, instrumentos de avaliación, actividades, necesidades e características do alumnado e realidade das posibilidades educativas do centro.

O seguimento e a avaliación da PD será realizada polo profesor do módulo e nas súas conclusións terá en conta a valoración feita polo propio alumnado. Finalmente, os obxectivos desta avaliación son comprobar a eficacia e a validez desta proposta curricular, así como propoñer modificacións de mellora de cara ao vindeiro curso.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Ao inicio de curso realizarase unha avaliación inicial individual a cada alumno/a que permita obter datos respecto á súa situación previa, en relación ós contidos do módulo. Esta avaliación inicial proporciona datos sobre o punto de partida de cada alumno, subministrando unha primeira fonte de información sobre os coñecementos previos, características persoais e, incluso, a súa motivación, feitos que permiten unha atención ás diferenzas e unha metodoloxía axeitada. Esta avaliación inicial, en ningún caso, levará consigo cualificación. Así mesmo, durante a presentación de cada unidade de traballo, tamén se farán preguntas para saber cal é a base que teñen os alumnos sobre os contidos da UD e que erros conceptuais teñen.

Outro aspecto importante relativo a avaliación inicial é que permite descubrir posibles necesidades de atención específica no alumnado, o que axuda a deseñar medidas de reforzo educativo e medidas de atención a diversidade. Asemade, as reunións mensuais do equipo docente permiten facer o seguimento do grupo no seu conxunto e de cada alumno/a en particular, co fin de deseñar estratexias para mellorar o ensino e aprendizaxe do alumnado. As decisións que afecten ao proceso de avaliación e promoción do alumnado quedarán rexistradas na acta de avaliación. A valoración dos resultados derivados destes acordos e destas decisións constituirá o punto de partida das seguintes sesións de avaliación.

Adoptaranse as medidas oportunas que garantan a máxima confidencialidade da información que mereza un tratamento reservado.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Este é un principio fundamental establecido pola LOE. Actuarase segundo o detectado na avaliación inicial. Sempre que se dean circunstancias particulares nun alumno/a que dificulten o seu proceso de aprendizaxe ou a súa avaliación adoptaranse as oportunas medidas de reforzo educativo, e, se é o caso, as adaptacións curriculares individuais que sexan precisas. En xeral tratarase, na medida do posible, de levar a todo o alumnado ó mesmo nivel de realización.

As medidas de reforzo educativo son responsabilidade dos docentes no traballo diario na aula, e consiste na modificación dos recursos didácticos, cambios de organización de espazos na aula ou realización de actividades de reforzo ou ampliación. Desta maneira, adoptaranse unha serie de medidas que vertebren este proceso de atención á diversidade e reforzo educativo, entre elas:

- Favorecer a situación do alumnado no lugar máis axeitado.
- Proporcionar máis tempo para a realización de probas e actividades.
- Ter en conta os intereses do alumnado sen perder de vista a funcionalidade das aprendizaxes.
- Propoñer diversas actividades diferenciadas en grao de dificultade e complexidade para traballar o mesmo contido.
- Cambio na secuencia dos contidos: adaptación aos ritmos e tempos tanto do grupo como individuais, axustando a temporalización das unidades de traballo.
 - Empregar material complementario e de apoio, sempre que sexa posible, para exemplificar os conceptos e facelos máis comprensibles.
 - Prepararanse tamén actividades referidas a contidos non fundamentais, complementarios ou de ampliación, para aqueles alumnos/as que poidan avanzar máis rapidamente ou que o fan con menos necesidade de axuda e que, en calquera dos casos, poden afondar en contidos a través dun traballo mais autónomo.
- Crear un clima de confianza en clase, mostrándose aberto e comprensivo ante as dificultades que poida ter o alumnado, e poñer os medios persoais e técnicos para que estas dificultades diminúan ou desaparezan.
- Promover a aprendizaxe cooperativa, supervisando o traballo en grupo e as súas formas de relacionarse. Procurar facer grupos heteroxéneos, nos que conflúan

alumnos/as con distinto grao de madurez e habilidades. En definitiva, favorecer un ambiente de traballo cooperativo, de axuda mutua, un grupo de traballo colaborativo que

- integre a alumnas/os con diversidade de intereses, motivacións e capacidades.
- Cambios na avaliación: formas e instrumentos de avaliación.

O titor/a debe intervir nos casos de posibles alumnos/as con necesidades educativas específicas. Unha vez analizadas estas dificultades, o equipo docente xunto co departamento de orientación, adoptará aquelas medidas que sexan oportunas, encamiñadas a que o alumno/a alcance os resultados de aprendizaxe do MP.

Cando son necesarias modificacións nos elementos do currículo (en relación ós obxectivos, contidos e criterios de avaliación) faise necesaria unha adaptación curricular que deberá contar coa aprobación previa da Consellería de Educación, sen poder afectar á desaparición de obxectivos relacionados con competencias profesionais básicas para o logro da competencia xeral característica do título.

Corresponde ó titor/a do grupo, en coordinación co departamento de Orientación e a implicación do resto do equipo docente, o seguimento e avaliación das adaptacións curriculares individuais que se fagan. Se a xuízo destas instancias se conclúe que o alumno non pode alcanzar os resultados de aprendizaxe por tratarse dun caso extremo, procederase a elaborar un informe, especificando as devanditas conclusións razoadas, para a xefatura de estudos e para o alumno/a (ou titor legal), sen prexuízo de que os servizos de inspección técnica educativa poidan ordenar a súa escolarización no módulo e ciclo correspondente.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Dentro da dinámica xeral do proceso de ensino-aprendizaxe, procurarase que o alumno consiga unha maior capacidade de autonomía e sentido crítico, un reforzamento da responsabilidade persoal e, polo tanto, en constante referencia cos demais, traballaranse os seguintes contidos relacionados coa educación en valores:

Educación para a paz / educación moral e cívica: Trabállase este tema dunha forma progresiva e continua, cunha metodoloxía baseada na cooperación, o diálogo, a resolución pacífica de conflitos, etc.

Preténdese que os alumnos/as: Valoren o espírito crítico e cooperativo, analicen, de forma crítica, os valores que rexen os equipos de traballo, participen en actividades de grupo de forma solidaria, responsable e construtiva, apreciando a diferenza como riqueza colectiva ou utilicen as técnicas de negociación para resolver, de forma pacífica, posibles diferenzas dentro dun grupo. Ademais trátanse cuestións como a relación con familiares e amigos, o respecto por culturas, razas e crenzas diferentes, entendemento entre os mozos, as achegas de diversos países á cultura e o progreso da humanidade, etc.

Educación pola igualdade de xéneros: Ensinar a convivir, desde a diferenza, no respecto ás persoas independentemente do seu xénero. Utilización de linguaxe non sexista tanto oral como escrita.

Preténdese que os alumnos/as identifiquen e desenvolvan un espírito crítico fronte a aquelas actitudes que denoten formas de discriminación, tamén se tratará de que desenvolvan actitudes críticas e suxiran cambios fronte a aquelas manifestacións sexistas que poidan xerarse na contorna laboral.

Educación ambiental: O seu obxectivo é que os alumnos/as tomen conciencia dos problemas medioambientais, desenvolvendo actitudes e accións de conservación e protección. Ao longo do curso resáltase a necesidade de respectar o medio ambiente, reflexionando sobre o papel que o medio natural xoga no equilibrio ecolóxico do planeta, e as accións que poden danalo. Esta reflexión é unha chamada de atención sobre situacións, provocadas polo home e prexudiciais para el, que é preciso corrixir, e pretende espertar nos alumnos unha maior conciencia ecolóxica.

Preténdese que os alumnos/as:

- desenvolvan actitudes críticas ante as intervencións empresariais no ámbito ambiental
- adopten actitudes persoais responsables na defensa do medio ambiente

- tomen conciencia da importancia de respectar as normas ambientais.

Farase a xestión de residuos xerados en cada práctica, de xeito que o alumno sexa consciente das implicacións ambientais que supón o traballo con substancias perigosas para o medio ambiente e a saúde.

Educación para a saúde: Promover modos de traballar que sigan as normas de seguridade.

A igualdade de xénero: na utilización de linguaxe non sexista, tanto oral como escrita, na análise de actividades e traballos tanto na aula como no laboratorio ou fora do centro.

Educación para o consumo: Preténdese educar aos nosos alumnos/as na distinción do necesario e o innecesario, evitando actitudes consumistas.

Seguir as pautas do desenvolvemento sostible: reutilización de materiais, reciclaxe na medida do posible, aforro de enerxía e auga, etc. Os avances tecnolóxicos non están exentos de problemas; un dos máis importantes é a degradación do medio ambiente. En definitiva, recoñecemento da necesidade dun desenvolvemento sostido e aplicación a realidade galega.

Tamén traballaremos a intelixencia emocional para mellorar a súa autoestima así como a forma de relacionarse socialmente, tratando aspectos como a empatía, poñerse no sito do outro, o respecto polos demais. Desta maneira imos formar persoas emocionalmente intelixentes.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Durante este curso e debido á situación sanitaria provocada pola COVID19 non se programa actividades de saída relacionadas co módulo.

10.Outros apartados

10.1) PLAN DE INFORMACIÓN DA PROGRAMACIÓN

Co fin de informar debidamente ao alumnado sobre a programación da materia, explicaráselle ao alumnado a inicio de curso os contidos da mesma, atendendo as posibles dúbidas que poidan xerarse ao respecto. Ademais, de producirse algún cambio na programación durante o curso que poida resultar de relevancia para o alumnado (temporalización, cambio de actividades, modificación dos contidos teórico/prácticos...), darase a coñecer debidamente. Ditos cambios tamén aparecerán recollidos no seguimento periódico da programación didáctica.

A programación publicarase na aula virtual, no curso correspondente a este MP.